

**PRIKLAUSOMYBĖS NUO
OPIOIDŲ
FARMAKOTERAPIJOS
OPIOIDINIAIS VAISTINIAIS
PREPARATAIS TEIKIMO
EFEKTYVUMO VERTINIMO
PAGRINDINIŲ DUOMENŲ
ATASKAITA UŽ 2018-01-01 –
2018-12-31 LAIKOTARPĮ**

2019 m.

Ataskaitoje pateikti ASIS registruojami farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejai sutikslinti su ASPĮ.

Parengė: vyr. specialistė Lina Ignatavičiūtė
VALSTYBINIS PSICHIKOS SVEIKATOS CENTRAS
PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ SKYRIUS

Priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais teikimo efektyvumo vertinimo pagrindinių duomenų ataskaita už 2018-01-01 – 2018-12-31 laikotarpį

2019 m.

ASIS sistemoje yra registruojami priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejai. Kiekvienų metų pradžioje duomenys esantys ASIS apie registruotus farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejus už ataskaitinius metus sutikslinami su ASPĮ duomenimis. 2018 m. ASPĮ duomenimis farmakoterapiją opioidiniais vaistiniais preparatais teikė 24 įstaigų (žr. 1 lentelę).

1. lentelė. Duomenys apie ASPĮ.

ASIS teikiančių duomenis ASPĮ skaičius		170
Teikusių farmakoterapiją opioidiniais vaistiniais preparatais ASPĮ skaičius	Metadonas	19
	Buprenorfinas:	
	Subuxonu	5
	Subutex	3
	Iš viso	24

Iš viso per 2018 metus užregistruota 1275 farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejai (žr. 2 lentelę), iš kurių 615 atvejais yra naujai per metus pradėjusių gydymą.

2. lentelė. Priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais bendrų atvejų skaičius 2018 m. laikotarpiu (patikslintais su ASPĮ ASIS duomenimis)

Vaistinio preparato pavadinimas	2018-01-01 d. buvusių gydyme atvejų skaičius	Iš viso per metus dalyvavusiųjų gydyme atvejų skaičius	Naujai per metus pradėjusių gydymą atvejų skaičius	Per metus baigusiu gydymą atvejų skaičius	2018-12-31 d. buvusių gydyme atvejų skaičius
Metadonas	534	778	244	211	567
Buprenorfinas:					
Subuxonu	30	329	299	290	39
Subutex	96	168	72	74	94
Iš viso	660	1275	615	575	700

Santrumpos:

ASIS - Asmenų, kurie kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos informacinė sistema;
 ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;
 PLC – priklausomybės ligų centras;
 PSC – psichikos sveikatos centras;
 PSPC – priminės sveikatos priežiūros centras.

Kaip ir kasmet, daugiausiai farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejų, 2018 m. buvo RPLC Vilniaus priklausomybės ligų filiale (žr. 3 lentelę). Tai sudaro apie 39 procentus visų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejų.

3. lentelė. Priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais bendrų atvejų skaičius pagal įstaigas 2018 m. laikotarpiu (patikslintais su ASPĮ ASIS duomenimis).

Įstaiga	Vaistinio preparato pavadinimas	2018-01-01 d. buvusių gydyme atvejų skaičius	Iš viso per metus dalyvavusiųjų gydyme atvejų skaičius	Naujai per metus pradėjusių gydymą atvejų skaičius	Per metus baigusių gydymą atvejų skaičius	2018-12-31 d. buvusių gydyme atvejų skaičius
Kauno apskrities PLC	Metadonas	92	124	32	34	90
	Subuxonu	0	11	11	10	1
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	92	135	43	44	91
Klaipėdos PLC	Metadonas	24	93	69	38	55
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	24	93	69	38	55
Panevėžio PLC	Metadonas	33	38	5	10	28
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	33	38	5	10	28
Vilniaus PLC	Metadonas	258	350	92	84	266
	Subuxonu	2	148	146	142	6
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	260	498	238	226	272
VšĮ Alytaus poliklinika	Metadonas	5	7	2	2	5
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	5	7	2	2	5
VšĮ Antakalnio poliklinika	Metadonas	12	16	4	1	15
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	12	16	4	1	15
UAB SISP Ažuolyno klinika	Metadonas	0	0	0	0	0
	Subuxonu	1	1	0	0	1
	Subutex	7	9	2	4	5
	Iš viso	8	10	2	4	6
UAB Baltijos psichikos sveikatos centras	Metadonas	0	0	0	0	0
	Subuxonu	27	32	5	1	31
	Subutex	89	122	33	33	89
	Iš viso	116	154	38	34	120
VšĮ Centro poliklinika	Metadonas	10	11	1	2	9
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	10	11	1	2	9
VšĮ Druskininkų PSPC	Metadonas	9	9	0	1	8

Santrumpos:

ASIS - Asmenų, kurie kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos informacinė sistema;

ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;

PLC – priklausomybės ligų centras;

PSC – psichikos sveikatos centras;

PSPC – priminės sveikatos priežiūros centras.

Įstaiga	Vaistinio preparato pavadinimas	2018-01-01 d. buvusių gydyme atvejų skaičius	Iš viso per metus dalyvavusiųjų gydyme atvejų skaičius	Naujai per metus pradėjusių gydymą atvejų skaičius	Per metus baigusių gydymą atvejų skaičius	2018-12-31 d. buvusių gydyme atvejų skaičius
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	9	9	0	1	8
VšĮ Karoliniškių poliklinika	Metadonas	8	8	0	0	8
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	8	8			8
VšĮ Kėdainių PSC	Metadonas	10	13	3	2	11
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	10	13	3	2	11
UAB Mažeikių PSC	Metadonas	3	5	2	0	5
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	3	5	2	0	5
VšĮ Naujininkų poliklinika	Metadonas	14	16	2	3	13
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	14	16	2	3	13
VšĮ Naujosios Vilnios poliklinika	Metadonas	13	16	3	3	13
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	13	16	3	3	13
VšĮ Šiaulių centro poliklinika	Metadonas	11	13	2	6	7
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	11	13	2	6	7
VšĮ Šeškinės poliklinika	Metadonas	15	20	5	5	15
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	15	20	5	5	15
VšĮ Švenčionių rajono PSC	Metadonas	5	7	2	2	5
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	5	7	2	2	5
UAB Žemaitijos PSC	Metadonas	5	6	1	1	5
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	5	6	1	1	5
VšĮ Vilniaus rajono centrinė poliklinika	Metadonas	3	5	2	0	5
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	3	5	2	0	5
UAB Aspersus	Metadonas	0	0	0	0	0

Santrumpos:

ASIS - Asmenų, kurie kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos informacinė sistema;

ASPI – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;

PLC – priklausomybės ligų centras;

PSC – psichikos sveikatos centras;

PSPC – priminės sveikatos priežiūros centras.

Įstaiga	Vaistinio preparato pavadinimas	2018-01-01 d. buvusių gydyme atvejų skaičius	Iš viso per metus dalyvavusių gydyme atvejų skaičius	Naujai per metus pradėjusių gydymą atvejų skaičius	Per metus baigusių gydymą atvejų skaičius	2018-12-31 d. buvusių gydyme atvejų skaičius
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	37	37	37	0
	Iš viso	0	37	37	37	0
UAB Medicinos centras Loravita	Metadonas	0	0	0	0	0
	Subuxonu	0	137	137	137	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	0	137	137	137	0
Lukiškių tardymo izoliatorius-kaleimas	Metadonas	4	19	15	15	4
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	4	19	15	15	4
Šiaulių tardymo izoliatorius	Metadonas	0	2	2	2	0
	Subuxonu	0	0	0	0	0
	Subutex	0	0	0	0	0
	Iš viso	0	2	2	2	0

PASTABA: Lentelėje pateiktos tik įstaigos, kurios teikė (turėjo tokių gydymo atvejų) farmakoterapiją opioidiniais vaistiniais preparatais per 2018-01-01 – 2018-12-31 laikotarpį.

Remiantis 2018 m. ASIS duomenimis, farmakoterapijoje buvusių atvejų bei ASPĮ registruotų psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant opioidus (TLK 10-AM F11), atvejų procentinis santykis viršijo 100 proc. O gydymo metadonu siekė 74 procentus (žr. 4 lentelę). Tačiau dėl 14-formos surtikusio duomenų surinkimo prieinamumo vertinimas negalimas, todėl šiais duomenimis rentis nekorektiška.

4. lentelė. Farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais prieinamumas (ASIS farmakoterapijoje opioidiniais vaistiniais preparatais atvejų bei ASPĮ registruotų psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant opioidus (TLK 10-AM F11), atvejų procentinis santykis).

Metai	TLK 10-AM F11 atvejų skaičius* (metų gale)	Iš viso per metus dalyvavusių gydyme		Iš viso per metus dalyvavusių gydyme (metadonu)	
		N atvejų skaičius	Procentinis santykis	N atvejų skaičius	Procentinis santykis
2014	4586	1036	22,59	669	14,6
2015	4339	1393	32,1	670	15,4
2016	3957	1231	31,11	726	18,3
2017	2957	1136	38,42	797	27
2018	1051	1275	Nevertinamas	778	74

* - Statistinės apskaitos formos Nr. 14 duomenimis

Gydymą baigė apie 45 procentai iš visų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejų 2018 metais (žr. 5 lentelę).

Santrumpos:

ASIS - Asmenų, kurie kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos informacinė sistema;

ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;

PLC – priklausomybės ligų centras;

PSC – psichikos sveikatos centras;

PSPC – priminės sveikatos priežiūros centras.

5. lentelė. Priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejų procentinis pasiskirstymas pagal gydymo baigtį nuo baigusiu gydymą atvejų skaičiaus 2018 m.

Gydymo baigtis	PREPARATAI, KURIAIS BUVO GYDYTA							
	Metadonu		Subuxonu		Subutex		Iš viso	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Baigė gydymą, išrašytas (-a)	17	8.1	240	82.8	28	37.8	285	49.6
Nebaigė gydymo – perkeltas (-a)	25	11.8	0	0	1	1.4	26	4.5
Nebaigė gydymo – savanoriškai nutraukė	28	13.3	23	7.9	8	10.8	59	10.3
Nebaigė gydymo – pašalintas	6	2.8	7	2.4	0	0	13	2.3
Nebaigė gydymo – pateko į įkalinimo įstaigą	23	10.9	0	0	0	0	23	4
Mirė	10	4.7	0	0	0	50	10	1.7
Nutraukė gydymą dėl nežinomos priežasties	91	43.1	20	6.9	37	0	148	25.7
Kita	11	5.2	0	0	0	0	11	1.9
Iš viso	211	36.7	290	50.4	74	12.9	575	100

IŠVADOS

1. 2018 m. naujų priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais atvejų buvo užregistruota 12.24 proc. daugiau nei 2017 m.

2. 2018 m. gydymą baigė apie 45 proc. atvejų, gavusių priklausomybės nuo opioidų farmakoterapiją opioidiniais vaistiniais preparatais.

3. Daugiausia atvejų registruojama Vilniaus PL filiale, kas sudaro apie 39 proc. visų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais registruotų bendrų atvejų skaičiaus.

4. Priklausomybės nuo opioidų farmakoterapijos opioidiniais vaistiniais preparatais paslaugos prieinamumas 2018 m. lyginant su 2014-2017 m. padidėjo.

5. Farmakoterapiją opioidiniais vaistiniais preparatais 2018 m. teikė 24 ASPĮ.

Santrumpos:

ASIS - Asmenų, kurie kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos informacinė sistema;
 ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;
 PLC – priklausomybės ligų centras;
 PSC – psichikos sveikatos centras;
 PSPC – priminės sveikatos priežiūros centras.